

Diet Groothuis

HET GROTE POETSBOEK

Snel en simpel een schoon en opgeruimd huis

Uitgeverij Atlas Contact
Amsterdam/Antwerpen

Met de tips en adviezen in dit boek is getracht om verhelderend te zijn en uitkomst te bieden voor iedereen die verlangt naar een opgeruimd en schoon huis. Dat neemt niet weg dat de uitvoering nauw kan luisteren, nuance kan vergen en 'gevoel' vraagt voor juiste doseringen. De verkeerde, onvolledige of ongenueanceerde opvolging van de tips en adviezen is dan ook voor eigen risico. Schroom bij twijfel vooral niet om je vraag of opmerking te laten weten via Twitter: @dietgroothuis.

© 2016 Diet Groothuis

Omslagontwerp Tijs Koelemeijer

Foto auteur Jelmer de Haas

Vormgeving binnenwerk Tijs Koelemeijer

Typografie binnenwerk Elgraphic bv, Vlaardingen

Illustraties binnenwerk Tijs Koelemeijer

Drukkerij Wilco, Amersfoort

ISBN 978 90 450 2940 5

D/2016/0108/550

NUR 450

www.atlascontact.nl

What good is it if you read Plato and never clean your toilet?

- ALICE MUNRO, *LIVES OF GIRLS AND WOMEN*

AUGIASSTAL

DE STAL VAN DE KONING VAN ELIS, IN HET GRIEKS AUGEIAS, DIE WERD
SCHOONGEMAAKT DOOR HERAKLES. 1. EEN BIJNA NIET TE REDDEREN

BOEL: *DE AUGIASSTAL REINIGEN* – RIGOREUS ORDE OP ZAKEN STELLEN.

– VAN DALE *GROOT WOORDENBOEK VAN DE NEDERLANDSE TAAL*

Koning Augias, zoon van zeegod Poseidon en vorst over Elis, is stinkend rijk. Stijf van het goud staat hij. Maar de stal van zijn drieduizend koeien is al dertig jaar niet uitgemest. De stank van koeienstront is overal en verdrijft zelfs de geur van rozen en versgebakken brood in het paleis.

Herakles, de beroemde godenzoon, is ondertussen bezig met zijn twaalf bijzondere opdrachten. Na het vangen van het Erymantisch zwijn heeft hij voor zijn vijfde taak te horen gekregen dat hij Augias' dichtgeslibde stallen moet uitmesten. Athena, godin van de wijsheid, schiet hem te hulp met goede raad en Herakles gaat meteen aan de slag. Hij slaat gaten in de omheining van Augias' stallen en graaft kanalen naar twee nabije rivieren. Via de kanalen stromen de rivieren de stallen aan de ene kant binnen, spoelen alle mest met zich mee en vloeien aan de andere kant weer verder, Augias verbijsterd achterlatend met zijn schone stallen.

INHOUD

ENTREE 13

I POETSEN

1 KOM BINNEN 19

- 1.1 Klein huis 19
- 1.2 Het hart in huis 20
- 1.3 Geur 21
- 1.4 Ventileer 22
- 1.5 Chaos 23

2 POETSGEREI 27

- 2.1 Poetsgerei 27
- 2.2 Soda 28
- 2.3 Microvezeldoekjes 29
- 2.4 Dweil 30
- 2.5 Harde borstel 31
- 2.6 Poetsmuziek 32

3 AAN DE SLAG 35

- 3.1 Hopeloze klussen 35
- 3.2 Stofzuigen 36
- 3.3 Ramen zemen 38
- 3.4 Houten vloer 38

4 ONTSPULLEN 41

- 4.1 Verzameldrang 41
- 4.2 Ontspullen 42

Het huis 44

5 KEUKEN 47

- 5.1 Afwassen 47
 - Vaatwasser 47
 - Met de hand 48

Afwassen met zand 50

- 5.2 Fruitvliegen 52
- 5.3 Koelkast 53
- 5.4 Keukenrol 54
- 5.5 Kruisbesmetting 55
- 5.6 Oven 56
- 5.7 Luxaflex 58

6 WC 61

- 6.1 Staand plassen 61
- 6.2 Wc-borstel 63

7 SLAAPKAMER 67

- 7.1 Beddengoed 67
- 7.2 Slaapkamervloer 68
- 7.3 Ventileer 69
- 7.4 Bed opmaken 69

8 KINDERKAMER 73

- 8.1 Wat kan je kind? 73
- 8.2 Speelgoed 75
- 8.3 Schadelijke stoffen 75
- 8.4 Sporttas 77
- 8.5 Huisslaaf 78

Heeft je moeder je geleerd 79

9 BADKAMER 83

- 9.1 Douchedeurtjes 83
- 9.2 Ventileer 84

10 WERKKAMER 87

- 10.1 Hulp 87
- 10.2 Plastic bakjes 88
- 10.3 Systematisch antirommel
stappenplan 89
- 10.4 Hoe houd je het zo? 90
- 10.5 Stimulerende wanorde 91

11 DE WAS 93

- 11.1 De was 93
- 11.2 Goed voor je weerstand 95
- 11.3 Zelfdenkend 96
- 11.4 Okselvlekken 98

De fijne was 100

- 11.5 Was drogen 101
- 11.6 Strijken 103
- 11.7 Strak in de kast 104
- 11.8 Ruilfeestje 105

Tante Batje 106

12 VLEKKEN 109

- 12.1 Vlekken 109
- 12.2 Vlekken in stoffen meubels 111
- 12.3 Vlekken in leren meubels 111
- 12.4 Vlekken in vloerkleed of
vloerbedekking 112

13 GROTE SCHOONMAAK 115

- 13.1 Voorjaarskriebels 115
- 13.2 Voorjaar in de tuin 117

14 BEESTJES 121

- 14.1 Slakkensporen 121
- 14.2 Kat in bed 122
- 14.3 Ongenode gasten 123
- 14.4 Bedwantsen 125

15 HULP IN HUIS EN TUIN 129

- 15.1 Marie Kondo 129
- 15.2 De hulp (M/V) 131
- 15.3 Monteurs 132
- 15.4 Groene tegels 133

16 HET JAAR ROND 137

- 16.1 Sneeuw 137
- 16.2 Barbecueweer 138

- 16.3 Vakantiewas 139
- 16.4 Tuin 140
- 16.5 Kou 141

II TE WAPEN

Poging 1: de bus 144

17 VENTILEREN EN LUCHTEN 147

- 17.1 Ventileren 147
 - Hoe krijg je een beter binnenklimaat 148
- 17.2 Luchten 149
- 17.3 Koolmonoxide 149
- 17.4 Stookkosten 150
- 17.5 Ventilatiesystemen 150
- 17.6 Verouderde ventilatienormen 151

18 POETSGEREI 153

- 18.1 Poetsgerei 153
 - Wat heb je nodig 153
 - Wat moet je altijd in huis hebben 154
 - Handige extra's 155
 - Iets minder handige extra's 155
- 18.2 Soda 155
- 18.3 Groene zeep 157
- 18.4 Schoonmaakazijn 158

19 POETSMANIEREN 161

- 19.1 De juiste volgorde 161
- 19.2 Clean as you go 162
- 19.3 Snelpoetsen 163
- 19.4 De stel-niet-uit-methode 163

III TEN AANVAL

20 HAL, METERKAST, TRAP 169

- 20.1 Hal 169
- 20.2 Meterkast 170
- 20.3 Trap 170

21 WOONKAMER 173

- 21.1 Woonkamer 173
- 21.2 Vloeren 175
 - Stofzuigen 175
 - Soorten vloeren 176
- 21.3 Ramen wassen 177

22 KEUKEN 181

- 22.1 Keuken 181
 - Aanrecht 183
 - Gootsteen 183
 - Kranen 184
 - Snijplank 184
 - Vaatdoek 184
 - Fornuis 185
 - Fornuispitten 185
 - Afzuigkap 185
 - Frituurpan 186
 - Oven en magnetron 186
 - Keukenkastjes en -lades 187
 - Kruidenpotjes 187
 - Keukenvloer 187
 - Ramen en lamellen 187
 - Ventilatioerooster 188
 - Vuilnisbak 188
- 22.2 Afwas 188
 - Vaatwasser 188
 - Met de hand afwassen 189

Afwasmachine 192

- 22.3 Koelkast 193
- 22.4 Vriezer 194

23 WC 197

24 SLAAPKAMER 201

- 24.1 Slaapkamer 201
- 24.2 De linnenkast 203

25 KINDERKAMER 207

- 25.1 Baby-, kinder- en
tienerkamer 207
- 25.2 Schema per leeftijd: wat kan je
kind? 209

26 BADKAMER 213

27 WERKKAMER 217

28 ZOLDER 221

De wasmachine 222

29 DE WAS 225

- 29.1 Was 225
- 29.2 Witte was 227
- 29.3 Zwarte was 228
- 29.4 Was drogen 228
- 29.5 Strijken 229

30 VLEKKEN 233

- 30.1 Vlekken 233
- 30.2 Minivlekkengids 234
- 30.3 Wonderlijke omatips 237

31 DE HULP (M/V) 239

32 GROTE SCHOONMAAK 243

33 ONTSPULLEN 247

- 33.1 Methode 1 247
- 33.2 Methode 2 249

34 MANNEN, VROUWEN, KINDEREN 255

- 34.1 Mannen en vrouwen 255

- 34.2 Kinderen 256

35 BEESTJES 259

- 35.1 Huisdieren 259
- 35.2 Hinderlijke beestjes 260

36 KLUSSEN 265

Onze deur 269

37 TUINTEGELS EN TUINMEUBILAIR 271

IV BONDGENOTEN 275

- Jaarplanning 277
- Wassymbolen 281
- Brandpreventie 284
- Luchtzuiverende plantensoorten 287
- Boeken 289
- Handige websites 291
- Bedankt 293
- Register 295

ENTREE

‘Wasbenzine,’ zegt mijn moeder gedecideerd.

Wasbenzine? Wat is dat ook alweer?

Na even zoeken vind ik nog een bodempje. Het werkt. Het stinkt, maar het werkt. Had ik bijna dure wandelsokken vol klittende blarenpleister weggegooid. Maar na een behandeling met wasbenzine en een wolwas zien ze er weer als nieuw uit.

Hoe wist mijn moeder dat, van die wasbenzine?

‘Geen idee. Gewoon,’ zegt ze.

Gewoon?

Ik wist het niet. Veel mensen weten het evenmin. En dat terwijl ‘wij Nederlanders’ eeuwenlang bekendstonden om onze properheid. Vloeren, kamers en stoepjes waren hier zoveel schoner dan in andere landen dat buitenlandse bezoekers er geregeld hun verbazing over uitspraken en er zelfs in reisjournaals over schreven.

Tijden veranderen. Wie nu buiten de landsgrenzen vertelt dat hij uit Nederland komt kan een opmerking over Wallen, wiet of voetbal tegemoet zien. We zijn niet alleen onze faam van poetsminnende natie kwijt, onze poetszin zelf is onderweg ergens blijven steken. Hedendaagse verlossers mogen dan wel graag roepen dat l-a-n-g-z-a-a-m en a-a-n-d-a-c-h-t-i-g schoonmaken goed en helend is voor hoofd en hart en verheffend voor de moraal, maar eerlijk is eerlijk: poetsen is vervelend en wie zegt dat hij het graag doet liegt of is een serieuze heili-

ge. Er gaan weinig uren in een week en we hebben leukere dingen te doen.

Ben je van na 1980, dan is je kennis van huishouden vrijwel zeker nihil. Je ouders (lees: moeders) die ooit sloofden op brei- en handwerkjes, handwassen en vleesbraadprotocollen vonden het zelig om je dat soort kennis bij te brengen. Ze gaven er zelf ook de brui aan, namen een werkster of verzoenden zich met stoffige, rommelige huizen. Veel kinderen weten niet beter dan dat een wc regelmatig stinkt en een vloer altijd vies is of juist zichzelf veegt.

Dat kan lang goed gaan. Problemen ontstaan pas wanneer stof en vuil zich ophopen en we allergisch worden door welig tierende huisstofmijten. Of wanneer we geen bezoek meer ontvangen vanwege onstuitbare schimmelgroei, stapels was of bergen overtollige spullen.

Dat overkomt meer mensen dan je denkt. Je bent evenmin de eerste die in relatieonweer terecht komt vanwege onverenigbare opvattingen over de gewenste properheidsgraad.

Het goede nieuws: er is iets aan te doen. Het slechte: we moeten een beetje opschieten. Harde basiskennis over poetsen en huishouden, veelal van moeder op dochter of via huishoudonderwijs overgeleverd, dreigt rap te verdwijnen. Voor we het weten is iedereen die ooit de was te bleken legde op een grasveldje overleden. Voor ons overblijvers is een wasmachine vanzelfsprekend en een vaatwasser normaal. Maar hoe we fruitvliegen verjagen, een vlek uit jurk of overhemd krijgen, een vaatdoek wassen of vette oven reinigen is ons doorgaans een raadsel.

Wie denkt dat moderne technologie ons gaat redden, komt van een koude kermis thuis: apparaten kunnen veel maar niet alles, oprukkende robots ten spijt. Een beetje poetskennis heb je gewoon nodig, of je nu wekelijks blijmoedig dan wel vol weezin je huis aan kant maakt óf je huishouden volledig hebt uitbesteed. Iedereen morst wel eens wijn op het tapijt of werkt van tijd tot tijd een was weg.

Hoe kom je aan informatie, als niemand je heeft leren poetsen? Internet staat bol van de huishoudadviezen, maar veel is onzin en het gros is commercieel vervuild.

Hebben je ouders of grootmoeder het erbij laten zitten of ben je alles al lang weer vergeten? Heb je geen zin in overambitieuze schoonmaakboeken? Dan is dit boek je vriend.

Mijn devies: hoe minder tijd je kwijt bent met huishouden, hoe beter. Weliswaar lijd ik aan een milde variant van smetvrees (zo kan ik geen openbare trapleuning aanraken, bedankt mam!), maar ik heb een hekel aan poetsen, ben chaotisch aangelegd en lid van de gemaksgeneratie: het moet snel en makkelijk. Hoe luier, hoe beter.

In deel I lees je over de voetangels en klemmen die je huishoudpad kunnen, en zullen, bevolken. Er staan ook tips in, die allemaal systematisch en vindbaar terugkeren in deel II en III, die geheel uit praktische aanwijzingen en trucs bestaan. Deel IV bevat de jaarplanning, wassymbolen, informatie over brandpreventie, een lijst van nuttige boeken en handige websites en, onmisbaar, het register.

Ga mee, ik wijs je de weg in de veldslag die poetsen heet.

JAARPLANNING

ELKE DAG

- Leg na het opstaan het beddengoed open om te luchten.
- Lucht de badkamer na het douchen ten minste een halfuur door een raam open te zetten.
- Hang natte handdoeken over een handdoekrek.
- Leeg een eventuele luiieremmer.
- Maak de babycommode schoon.
- Mensen met een vaatwasser: ruim hem uit.
- Mensen zonder vaatwasser: doe de vaat of zet hem uit het zicht.
- Zet overdag bij afwezigheid ramen open.
- Lucht de keuken tijdens en na het koken minimaal een halfuur door een raam open te zetten (of, als dat ontbreekt, de deur en elders in huis een raam).
- 's Avonds na het eten: maak de eettafel leeg en schoon, werk de vaat weg, maak het fornuis en het aanrecht schoon.
- Gooi de vieze vaatdoek in de was, leg een schone neer.
- Mini-opruimronde voor het slapengaan: schud de kussens van de bank op, leg rondslingerende troep terug waar het hoort en afstandsbedieningen in een la, zet speelgoed in kast of kist.
- Gooi vuile was in de wasmand.
- Zet 's nachts ramen open.

EEN- OF TWEEWEEKLIJKS

- Verschoon de bedden. Dit kan eventueel ook maandelijks.
- Klop de deurmat uit, stofzuig vloeren en trap(pen). Eventueel kun je dweilen. Mensen met kleine kinderen of huisdieren: hetzelfde, maar naar wens twee of drie keer per week.
- Haal een natte doek met schoonmaakmiddel of vochtige microvezeldoek over tafels, lampen, bureaus, kasten, vensterbanken, telefoons en afstandsbedieningen.

- Verwijder spetters van spiegels.
- Leeg afvalemmers en prullenbakken, doe er een schone vuilniszak in.
- Schuur of boen het aanrecht en de gootsteen.
- Poets wastafel(s) en wc('s).
- Stop de was in de wasmachine. Vaat-, thee en handdoeken, bedden- en ondergoed op 60 graden Celsius, de rest kan op 40 graden. Laat de was drogen, vouw hem op en stop hem in de kast. Voor mensen met kinderen: hetzelfde, maar vaker.
- Leeg of controleer het filter van de wasdroger.
- Hang schone thee- en handdoeken op.
- Betaal en archiveer rekeningen, leeg rommelbakjes, gooi folders, oude tijdschriften en kranten in de papierklike.

ELKE MAAND

- Maak een poetsronde door het huis van boven naar beneden:
- Klop kleden uit, stofzuig vloeren.
- Maak ventilatieroosters stofvrij.
- Verwijder spinnenwebben uit hoeken en van plafonds.
- Dweil vloeren en trap(pen).
- Neem tafels, lampen, kasten, richels, fotolijstjes en vensterbanken nat af.
- Neem deurkrukken/handvatten van deuren nat af.
- Bewerk wastafel(s), bad en tegels met schoonmaakmiddel en neem ze nat af. Maak glazen of kunststof douchwandjes schoon en droog.
- Maak alle oppervlakken in de keuken vetvrij en schoon.
- Maak de koelkast schoon, inclusief deurrubber, en gooi oude etenswaren weg. Vaker oude etensresten verwijderen mag ook.
- Maak de vuilnisemmer in de keuken vanbinnen en -buiten goed schoon. Let vooral op de binnenkant van het deksel.
- Bewerk het toilet met wc-reiniger of schoonmaakazijn en heet water.
- Laat de wc-borstel een paar uur weken in allesreiniger, daarna schoonmaken met heet water en allesreiniger.
- Poets schoenen of spuit ze in en breng ze zo nodig naar de schoenmaker.
- Hang dekbedden in de zon of in de frisse lucht.
- Stop kinderknuffels in de was, maak speelgoed schoon.
- Test de rookmelder met het daarvoor bedoelde knopje en verwijder stof.
- Naar bevind van zaken filter van de vaatwasser leeghalen (moet soms vaker).

ELK KWARTAAL

- Ontkalk koffiezetapparaat en waterkoker met natuurazijn. Goed naspoelen.
- Was de molton matrasbedekker op 60 graden.
- Controleer en reinig of vervang het vetfilter van de afzuigkap. Het vet in het filter kan vlam vatten.

ELK HALFJAAR

- Behandel houten vloeren met speciale vloerzeep.
- Maak boekenplanken en linnenkasten stofvrij.
- Neem deuren en deurposten nat af.
- Leg kussens vierentwintig uur in de vriezer.
- Ontdooi de vriezer, verwijder de aangegroeide ijslaag. Gaat sneller met een plantenspuit met warm water.
- Rubbers (ook aan de onderkant van de deur) schoonborstelen en de machine leeg op de hoogste temperatuur laten draaien met een schep soda erin.
- Filters van het ventilatiesysteem schoonmaken of vernieuwen.

ÉÉN KEER PER JAAR

- Nieuwe wc-borstel kopen.
- Grote schoonmaak: systematisch kamer voor kamer boenen, kloppen, vegen en soppen zit er qua tijd en energie misschien niet in, maar hoek voor hoek en kast voor kast kom je ook ver. Na een paar jaar ben je dan toch op veel plaatsen geweest.
- Klop gordijnen en vloerkleden uit zet en matrassen een dag in de zon.
- Boen tuinmeubels en groene tegels.
- Afzuigventilatoren, ventilatieroosters, afzuigventielen, systemen voor airconditioning en ventilatie (laten) reinigen en onderhouden.

